

İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanununun 4348 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 5 nci maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası ve Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu raporu (1/589)

T. C.

Başvekâlet

15 . IV . 1953

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2475, 6/1221

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanununun 4348 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 5 nci maddesinin tadili hakkında Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 16 . III . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe lâyihasıyla birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

Yurdumuzda imal edilmekte bulunan tıbbi müstahzarların imali ve lâboratuvar veya imalâthane açmak hakkı 4348 sayılı Kanunla muaddel 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanununun 5 nci maddesi gereğince; Türk tabip, eczacı, kimyagerlere ihtisaslarına taallük eden hususlar içinde veteriner ve diş tabiplerine inhisar ettirilmiştir. Bugün ispençiyari ve tıbbi müstahzar imalinin Avrupa ve Amerika'da gün geçtikçe vüsat peyda eden büyük bir sanayi halini almış olmasının başlıca âmili, imalâtın emrine büyük sermayeler tahsis edilmiş bulunmasıdır.

Yurdumuzda yerli müstahzarcılığımız ferdi teşebbüslerin ve ferdi sermayelerin mahdut imkânları içinde bulunmaktadır.

Yerli tıbbi müstahzarcılığımızın inkişafı imalâteçiliğin emrine büyük sermayelerin tahsisi ile mümkündür. Bu itibarla imalât ve sermayenin birleşmesinin temini için, imalâtın ihtisasa taallük eden kısmını, âmmenin menfaati mülâhazasıyla ihtisas erbabının icra ve mesuliyetine terk ve ticari işletmelerinde sermayeye maalemmek faydalı olacağı mütalâa edilmektedir.

Bugün tıp ve kimya âleminde yeni keşiflerin uygun arama ve tecrübelerle her türlü teknik teçhizatı havi lâboratuvarların vücudu ile kaim bulunmakta ve bu hususun da temini için büyük sermayelere ihtiyaç göstermektedir.

Bu itibarla 4348 sayılı Kanunla muaddel 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanununun 5 nci maddesinin bu maksada uygun bir şekilde tadiline zaruret hâsıl olmuştur.

Sağlık ve Sosyal Yardım Komisyonu ' raporu

T. B. M. M.

Sağlık ve Sosyal Y. Komisyonu

Esas No. 1/586

Karar No. 6.

30 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanununun 5 nci maddesinin tadili hakkındaki kanun lâyihası komisyonumuzda ikinci defa müzakere edildi.

Lâyhada, maddenin değiştirilmesi için ileri sürülen sebepler yerinde görülmüştür. Dünyanın her tarafında ispençiyari ve tıbbi müstahzarlık inkişaf ederek büyük bir sanayi halini almıştır. Memleketimizde bu müstahzarları imal yetkisi yalnız tabip, eczacı ve kimyagerlere tanındığı için bu sahaya lüzumlu sermaye girmemiş bulunmaktadır. Halbuki, fen erbabının elinde bulundurduğu mahdut sermaye ile memleketin günden güne artan müstahzarat ihtiyacını temin edecek lâboratuvar veya fabrikayı tesis etmek ve onu işletmek çok zordur. Bu bakımdan tabip, eczacı ve kimyagerlerin fennî mesuliyetleri altında sermayenin bu sahaya girmesi memleketin ihtiyaçları ve menfaatleri bakımından lüzumludur.

Kanun lâyihasında bu sahaya girecek sermayenin yalnız hükmi şahıslara ait olması şartı koşulmuştur ki, komisyonumuz hakiki şahıslara tanınmayan bir hakım hükmi şahıslara tanınmasını muvafık bulmamıştır. Hükmi şahısların hakları, o şahsiyeti meydana getiren hakiki şahısların ayrı ayrı mevcut olan hakları yüzünden mevcut olduğu nazarı itibara alınacak olursa hakiki şahısların, hükmi şahıslardan daha evvel bu haklara sahip bulunmaları icabeder. Kaldı ki, gaye müstahzarat imaline sermaye teminidir. Bu sermaye, ister hükmi şahısların, ister hakiki şahısların olsun, tabip, eczacı veya kimyagerlerin fennî mesuliyetleri altında müstahzar imal edeceğinden ve imalin bütün safhaları Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâleti murakabesine tâbi bulunacağından bir tefrik yapmaya katiyen lüzum yoktur. Hükmi şahısların sermayelerinin hakiki şahısların sermayelerinden daha makbul ve daha emniyetli olacağı mütalâası da komisyonumuzca şayanı kabul görülmemiştir.

Evvelki komisyon kararında kimyagerlere müstahzar yapmak yetkisi tanınmamıştı. Bu kere yapılan müzakerelerde kimyagerlere de bu yetkinin verilmesi uygun bulunmuştur.

İspençiyari ve tıbbi müstahzarat yanında ondan daha ehemmiyetli olarak tıbbi mevadın da memleketimizde imalini sağlamak gayesiyle, bu sahaya da sermayenin girmesini teminen maddeye tıbbi mevat kelimeleri de ilâve edilmiştir.

Kimyagerlere müstahzar yapmak yetkisi tanınmış olduğundan geçici maddeye lüzum kalmamıştır.

Yüksek Mecliste âvedilik ve öncelikle görüşülmesine başlandıktan sonra talebimiz üzerine komisyona geri verilen bu kanun lâyihasının tümü ekseriyetle kabul edilmiştir.

Âvedilik ve öncelikle görüşülmesi temenniyle Yüksek Reisliğe sunulur.

Sağlık ve Sosyal Yardım

Komisyonu Reisi

Konya

S. S. Burçak

Kâtip

İzmir

Muhalifim

N. İncekara

Bilecik

T. Oran

İmzada bulunamadı

Kars

E. Oktay

Kocaeli

H. Türkan

Seyhan

Söz hakkım mahfuz

C. Türk

Sivas

N. Ağacıoğlu

Sözcü

Çoruh

A. R. Sağlar

Afyon K.

A. Tan

Çankırı

K. Çığman

İmzada bulunamadı

Kocaeli

Z. Atıf

Kocaeli

E. Vassaf

Sinob

A. Ş. Şavlı

İmzada bulunamadı

Sivas

B. Taner

İmzada bulunamadı

Tekirdağ

Z. Erataman

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanununun 4348 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 5 nci maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 4348 sayılı Kanunla muaddel 1262 sayılı İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanununun 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde tadil edilmiştir.

Türkiye'de ispençiyari ve tıbbi müstahzarat imaline ve bu maksatla lâboratuvar veya imalâthane küşadına Türk tabip, eczacı kimyagerlerle tabip; eczacı veya kimyager bir mesul müdürün mesuliyeti altında olmak üzere hükmi şahıslar ve ihtisaslarına taallûk eden maddeler için de Türk veteriner ve dış tabipleri salâhiyettardır.

İspençiyari ve tıbbi müstahzaratın her türlü fennî şartları haiz ve kâfi tesisatı muhtevi bir imalâthane veya laboratuvarında imali mecburidir. Müessir ve zehirli maddeleri muhtevi müstahzarları imal eden lâboratuvarlarda mutlaka eczacı ve kimyager bir mesul müdürün bulundurulması şarttır. Tıbbi müstahzar laboratuvar veya imalâthaneleri Sağlık Vekâletinin teftiş ve murakabesine tâbidir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini İcra Adalet, Sağlık ve Sosyal Yardım ve Gümrük ve Tekel vekilleri memurdur.

Başvekil

A. Menderes

Adalet Vekili

O. Ş. Çiçekdağ

İçişleri Vekili

E. Menderes

Maliye Vekili

H. Polatkan

Bayındırlık Vekili

K. Zeytinoglu

Devlet Vekili

M. Alakant

Millî Savunma Vekili

S. Kurtbek

Dışişleri Vekili

F. Köprülü

Millî Eğitim Vekili

T. İleri

Eko. ve Ticaret Vekili ve

Tarım V. V.

E. Gürel

SAĞLIK VE SOSYAL YARDIM KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

İspençiyari ve Tıbbi Müstahzarlar Kanununun 4348 sayılı Kanunla değiştirilmiş bulunan 5 nci maddesinin tadili hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Türkiye'de ispençiyari ve tıbbi mevat ve müstahzarat imaline ve bu maksatla lâboratuvar veya fabrika küşadına Türk tabip, eczacı ve kimyager ve ihtisaslarına taallûk eden maddeler için de veteriner ve dış tabibi bir mesul müdürün mesuliyeti altında hakiki ve hükmi şahıslar salâhiyettardır.

İspençiyari ve tıbbi mevat ve müstahzaratın her türlü fennî şartları haiz ve kâfi tesisatı muhtevi bir lâboratuvar veya fabrikada imali mecburidir.

İspençiyari ve tıbbi mevat ve müstahzarat lâboratuvar ve fabrikaları Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletinin teftiş ve murakabesine tâbidir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen kabul olunmuştur.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini İcra İcra vekilleri Heyeti memurdur.

Sa. ve So. Y. Vekili

Dr. E. H. Üstündağ

Tarım Vekili

Çalışma Vekili

S. Ağaoğlu

G. ve Tekel Vekili

Ulaştırma Vekili

Y. Üresin

İşletmeler Vekili ve

Güm. ve T. V. V.

Sıtkı Yurcalı